

УДК 378.4:37

DOI: 10.31652/2412-1142-2025-78-321-329

Пилипчук Андрій Володимирович

аспірант другого року навчання (рівень PhD),

Рівненський державний гуманітарний університет,

м. Рівне, Україна

ORCID ID: 0009-0004-8682-9756

Andre199631@gmail.com

ПРОГРАМИ ПОДВІЙНОГО ДИПЛОМУ ЯК ФОРМА АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Розкрито сутність програми подвійного диплому як форми академічної мобільності здобувачів вищої освіти. Обґрунтовано формування закладами вищої освіти власних підходів до організації і реалізації таких програм шляхом їх адаптації до конкретних освітньо-професійних програм з урахуванням внутрішнього потенціалу і зовнішніх чинників. З'ясовано, що, попри актуальність впровадження програм подвійного диплому у систему вищої освіти, цей процес не має системного, масового характеру і здебільшого залишається індивідуальним явищем. Описано окремі аспекти реалізації програм подвійного диплому бакалаврського рівня за спеціальностями «Професійна освіта (Цифрові технології)» та «Середня освіта (Інформатика)», що функціонують на кафедрі цифрових технологій та методики навчання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету. У цій процедурі виокремлено: формулювання мети, завдань та результатів академічної мобільності; узгодження навчальних планів, робочих програм, силабусів дисциплін, а також термінів перебування здобувача освіти за кордоном; визнання іспитів і заліків, складених у закладах-партнерах; погодження переліку і змісту обов'язкових освітніх компонентів та порядку вибору додаткових курсів, а також системи оцінювання результатів навчання. Із урахуванням практичного досвіду виокремлено низку позитивних результатів упровадження програми подвійного диплому, зокрема: підвищення якості освітнього процесу та надання йому європейського змісту; зростання конкурентоздатності кафедри на ринку освітніх послуг; обмін досвідом щодо застосування цифрових технологій, педагогічних інновацій; розширення можливостей міжнародної співпраці; урізноманітнення профорієнтаційної роботи серед абітурієнтів. Виокремимо чинники, що ускладнюють реалізацію програми: організаційні виклики, які створюють додаткове навантаження на працівників кафедри; ключові труднощі для здобувачів освіти. Водночас іноземні партнери виявляють зацікавленість в розширенні співпраці, вивчають фактори, що обмежують академічну мобільність здобувачів освіти і шукають шляхи їх подолання. Підкреслено, що ефективне впровадження програм подвійного диплому має ґрунтуватися на доцільності й обґрунтованості, зберігаючи національні здобутки в галузі освіти, створюючи підґрунтя для особистісного розвитку й професійного становлення майбутніх фахівців в Україні.

Ключові слова: подвійний диплом; іноземний заклад-партнер; академічна мобільність; спільний освітній ступінь; вища освіта.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Процеси інтернаціоналізації стимулюють заклади вищої освіти (ЗВО) до міжнародної співпраці, академічної мобільності та створення належних внутрішніх умов для їх ефективного функціонування (рис. 1). Важливим чинником розвитку цих процесів у Європі став Болонський процес, що спрямований на формування європейського простору вищої освіти, міжнародних освітніх стандартів з метою забезпечення якості професійної підготовки фахівців. Одним із ключових аспектів інтернаціоналізації освіти є академічна мобільність, забезпечуючи вільне переміщення не лише здобувачів освіти різних країн, а й обмін знаннями, досвідом і культурними цінностями між усіма суб'єктами освітнього процесу. У системі вищої освіти відстежуємо реалізацію двох видів академічної мобільності, зокрема *зовнішню*, що передбачає навчання або стажування за кордоном та *внутрішню*, що реалізується в межах однієї країни. Кожен вид академічної мобільності є сучасним і важливим інструментом професійної підготовки та особистісного збагачення як тих, хто навчається, так і тих, хто навчає.

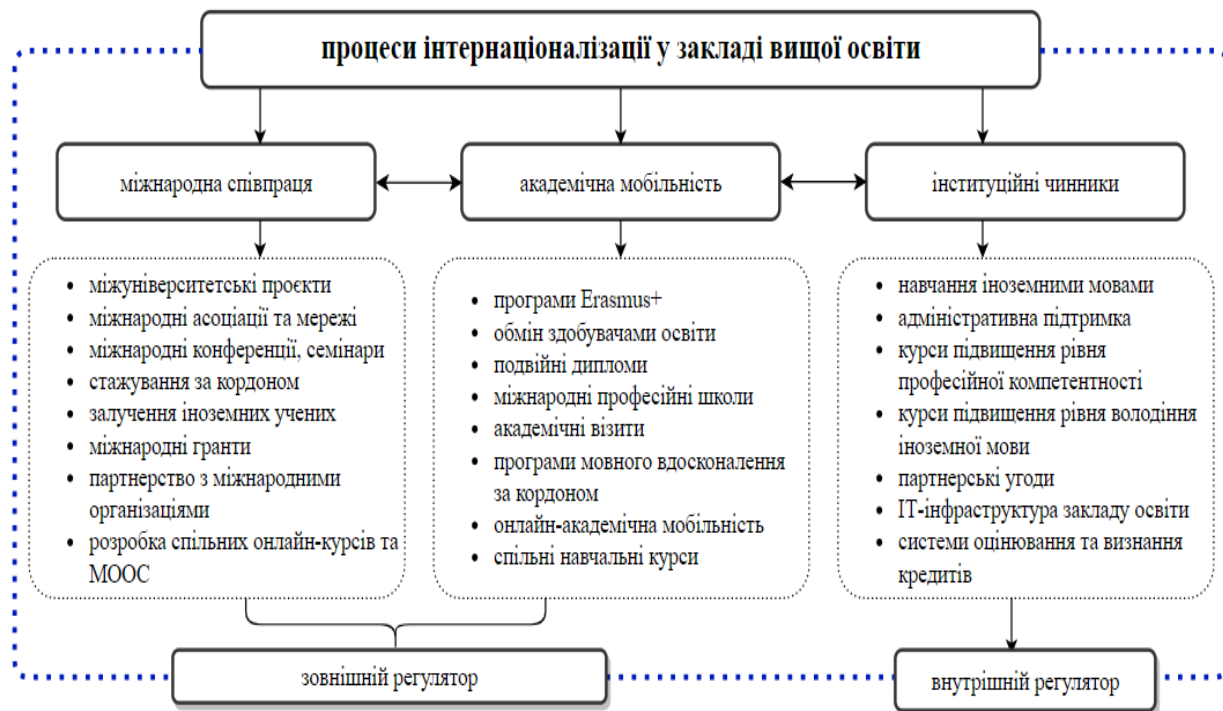

Рис. 1. Процеси інтернаціоналізації у вітчизняних ЗВО

У своїх працях І. І. Федорова, Я. В. Трофименко обґрунтовують думку про те, що в Україні внутрішня академічна мобільність розвивається швидшими темпами, ніж міжнародна, оскільки процедура переведення здобувача освіти між вітчизняними ЗВО завдяки механізму накопичення кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) є простішою, порівняно з процесом узгодження навчальних планів із іноземними закладами-партнерами [1, с.141].

Серед інструментів реалізації в університетах міжнародної академічної мобільності розглядаємо програми подвійного диплому (ППД), що окреслюють навчання здобувачів освіти у вітчизняних та зарубіжних закладах освіти, які згідно нормативного документу [2] називають закладами-партнерами. Актуальність введення у процес професійної підготовки фахівців ППД обґрунтовуємо нормативним документом [3], згідно якого кількість освітніх ППД є одним із індикаторів інтернаціоналізації науково-освітнього процесу у ЗВО [3, с. 53].

ППД на підставі міжнародних договорів України про співробітництво у галузі освіти сприяють, передусім, входженню вітчизняних ЗВО в міжнародний освітній простір, а також обміну досвідом, цифровізації освітнього процесу, підтримці соціальних і культурних зв'язків з іншими країнами, підвищенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Розширюють наші уявлення про академічну мобільність завдання її учасників, що прописані у згаданому вище документі, а саме для здобувачів освіти виокремимо такі: підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки; отримання міжнародного досвіду та доступу до світової освітньої інфраструктури; реалізація спільних освітніх проектів; підвищення рівня володіння іноземними мовами; популяризація української культури, поглиблення знань про культурні цінності інших країн.

Без сумніву українські ЗВО вибудовують співпрацю із зарубіжними освітніми установами, які пропонують програми кредитної і ступеневої мобільності (табл.1). Перший напрямок програм передбачає навчання українського здобувача освіти в іноземному закладі-партнері з метою досягнення компетентностей і програмних результатів на основі здобуття кредитів ЄКТС, що будуть визнані в закладі-партнері постійного місця навчання, а другий – прогнозує освітній процес за узгодженими між закладами освітньо-професійними програмами (ОПП) з метою здобуття певного рівня освіти, що дає такій особі право на отримання документів про освіту та присвоєну кваліфікацію.

Приклади українських ЗВО, у яких реалізуються ППД

ЗВО	Джерело інформації про програму «Подвій диплом»
Волинський національний університет імені Лесі Українки	https://inter-dep.vnu.edu.ua/%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC/
Державний університет «Житомирська політехніка»	https://ztu.edu.ua/page/407.html
Київський національний університет імені Тараса Шевченка	https://mobility.knu.ua/?page_id=73&lang=uk
Національний університет «Львівська політехніка»	https://lpnu.ua/tpp/osvitni-prohramy/podviinyi-dyplom
Одеський національний економічний університет	http://oneu.edu.ua/pages/viddili-i-sluzhbi/miznarod/programi-podviynih-diplomiv/
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	https://pnu.edu.ua/unikalna-mozhlyvist-otrymaty-odnoch/
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdiy/twodip.php
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	https://karazin.ua/mizhnarodna-diialnist/akademichna-mobilnist/
Черкаський державний технологічний університет	https://chdtu.edu.ua/md/dual-degree-programs

Як бачимо, питання взаємовідносин вітчизняних ЗВО з освітніми установами інших країн перебувають у межах наукової уваги вчених та учасників освітнього процесу. Погоджуємося з О. Б. Лисак у тому, що ППД менше, ніж програм мобільності без отримання диплому, і, до того ж, на офіційних вебсторінках ЗВО часто відсутні відомості про умови навчання та інші важливі обставини співпраці. Як результат, дослідниця робить висновок про необхідність інформування та мотивування ЗВО загалом і суб'єктів освітнього процесу зокрема до участі в ППД [4].

У зв'язку з цим актуальним є дослідження ППД, особливостей їх організації і реалізації на території України та поза її межами.

Мета статті полягає в дослідженні поняття «програма подвійного диплому», окреслення правових засад функціонування цих програм та визначення науково-методичних підходів до організації й реалізації процесу професійної підготовки фахівців за ППД.

Методи дослідження. Для досягнення вищевизначеної мети дослідження застосовано такі методи: теоретичні (аналіз джерел, порівняльний аналіз, узагальнення та ін.), емпіричні (спостереження, опитування та ін.).

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розкриваючи сутність ППД, доцільно звернутися до аналізу законодавчо-нормативних документів, довідниково-словникових видань і науково-методичних праць вітчизняних та закордонних учених.

Згідно Закону України, академічна мобільність здобувачів освіти є можливістю навчатися в іншому ЗВО на території України чи поза її межами [5]. У Національному освітньому глосарії «подвійний диплом/ступінь» визначено як документи про вищу освіту, що надаються кожним ЗВО після успішного завершення здобувачем освіти спільної освітньої програми на певному циклі, що узгоджена цими освітніми установами [6, с.44]. Також в академічному виданні роз'яснено зміст поняття «спільний ступінь» як академічний ступінь (кваліфікація), що присуджується ЗВО «на основі освітньої програми, що розроблена, та / або надається спільно цими закладами-партнерами» [6, с.57].

ППД можуть бути реалізовані за такими моделями: послідовна (здобувач спочатку навчається в українському ЗВО, після завершення якого продовжує професійну підготовку в іноземному закладі-партнері); паралельна (здобувач одночасно опановує дві узгодженні українським та іноземним закладами ОПП, поєднуючи навчання у двох ЗВО); інтегрована (передбачає спільну ОПП, що реалізується закладами-партнерами).

Аналіз нормативних документів свідчить про відсутність єдиної універсальної стратегії щодо організації і реалізації ППД, тому ЗВО формують власні підходи у вирішенні цих питань, адаптуючи їх до конкретних ОПП із урахуванням внутрішнього потенціалу і зовнішніх чинників. Саме тому, ППД не мають системного, масового характеру в українських ЗВО і здебільшого залишаються індивідуальним явищем.

З метою розвитку ППД, М. А. Дебич пропонує спиратися на підтримку європейського союзу, програму Еразмус та інші міжнародні фонди, національні ініціативи, інституційні чинники (поліпшений рейтинг, кращі перспективи працевлаштування для випускників) [7]. Але одним із основних чинників вважаємо стимулювання ЗВО до введення в процес професійної підготовки майбутніх фахівців ППД.

Найбільш розповсюдженими є ППД, що передбачають навчання здобувача освіти в українському та іноземному ЗВО за двома узгодженими між собою ОПП. Кожен ЗВО, у межах двосторонніх домовленостей, проєктує власну модель реалізації ППД. З одного боку, це створює умови для формування особливої освітньої пропозиції, а з іншого – потребує виокремлення організаційних та інфраструктурних умов для її ефективного впровадження. Така форма співпраці інтегрує навчальні плани обох закладів освіти так, що окремі кредити ЄКТС, отримані в українському ЗВО, визнаються іноземним закладом-партнером, і навпаки. Спільні ОПП вимагають також й узгодження обов'язкових дисциплін, робочих програм і силабусів. Відсутність такої процедури знижує якість навчання та збільшує ризики, з якими можуть зіткнутися учасники освітнього процесу. Серед інших обов'язкових умов – автоматичне визнання іспитів і заліків, складених у закладах-партнерах, узгодження спільних освітніх і дослідницьких проєктів. Крім того, успішне функціонування ППД обумовлює тимчасове перебування здобувача освіти за кордоном на певних етапах навчання та його повернення в український ЗВО.

Т. М. Вітенько, досліджуючи освітній процес за ППД, підкреслила різницю в підходах до стандартів якості, ролі викладача, співвідношення аудиторної і самостійної роботи, оцінювання результатів навчання [8]. З метою синхронізації руху здобувачів освіти, на думку вченої, варто змінити загальне бачення освітнього процесу, модернізувати навчальні плани і робочі програми, розвивати дистанційну форму освіти, впроваджувати в ЗВО спілкування іноземними мовами. До цієї проблеми звертається і С. П. Шитікова, акцентуючи увагу на тому, що національне законодавство передбачає визнання кредитів і дипломів, але «через незнання та відсутність чітко описаних процедур і порядків у відповідних організаціях» ця процедура ускладнюється [9, с.135].

Присудження кваліфікацій та подальше її визнання, на думку Дж. Найт (J. Knight), є одним із найскладніших питань ППД [10]. Оскільки не існує єдиних механізмів визначення успішного завершення ППД, ЗВО враховують різні аспекти, наприклад: кількість освітніх компонентів та кредитів ЄКТС, сформовані результати навчання та компетентності. Важливо, щоб здобувач освіти отримав офіційні дипломи від обох освітніх установ. Вчена підкреслює, що для окремих здобувачів освіти це не є проблемою, оскільки головним для них є міжнародний характер освітнього процесу, а не факт здобутої кваліфікації. Разом з цим, критично важливим є не лише отримання кваліфікації, а готовність здобувача освіти компетентно використовувати здобуту обізнаність, сформований досвід у професійній діяльності. Найбільшу гнучкість з точки зору майбутнього професійного становлення надає ППД, за яким кожен заклад-партнер присвоює здобувачу освіти, який виконав визначені взаємними домовленостями вимоги, власний освітній ступінь та кваліфікацію.

На підставі аналізу науково-методичних праць можна виокремити позитивні сторони ППД та негативні чинники, що ускладнюють її широке впровадження в українські ЗВО.

До переваг ППД, на думку науковців (С. В. Панченка та ін.), належать такі можливості для здобувача освіти: практичне вдосконалення рівня оволодіння іноземною мовою; ознайомлення з культурними й економічними особливостями країни-партнера; набуття додаткового навчального, професійного і життєвого досвіду; проходження практик за кордоном; здобуття освіти в іноземному закладі за нижчою вартістю порівняно з повним курсом навчання у цій установі [11]. Недоліками є необхідність високого рівня знань іноземної мови на початку навчання, односторонність інноваційного процесу, оскільки зацікавленою стороною, на думку вчених, найчастіше виступають українські ЗВО.

Вважаємо, що П. Райхлінг та І. О. Новік ширше розкривають окреслене вище проблемне питання [12]. Вчені розрізняють переваги ППД як для здобувача освіти так і для закладу освіти. У першому випадку це: отримання диплома, визнаного в європейському союзі; покращення знань іноземної мови; розширення академічного горизонту; проходження практики в міжнародних компаніях; підвищення шансів на працевлаштування. У другому випадку це: поглиблення міжнародної співпраці; міжнародна акредитація програм; розширення академічної репутації. Також науковці перераховують і низку викликів, пов'язаних із реалізацією ППД, серед яких: відмінності в навчальних планах партнерських закладів; висока вартість навчання і проживання за кордоном; необхідність узгодження дисциплін і результатів навчання; мовні бар'єри; складність координації освітнього процесу одночасно у двох ЗВО. А. В. Динович, аналізуючи освітні програми технічних спеціальностей ЗВО України та Німеччини, визначає їх спільні і відмінні компоненти [13]. Зокрема, різними елементами є кількість кредитів, які здобувачі освіти повинні опанувати для успішного здобуття кваліфікації, а ідентичними – форми контролю, форми організації навчання, умови проходження практичної підготовки.

П. Пінеда (P. Pineda), вивчаючи ППД в елітному приватному університеті, узагальнив теоретичні роздуми такими емпіричними висновками: професійна ідентичність майбутніх фахівців часто формується у межах лише однієї програми; відсутність уваги до соціальної ідентичності через складність навчання і високі вимоги до результатів; очікувані результати навчання не завжди відповідають реальному студентському досвіду [14].

Нам імпонує позиція О. А. Гуменної (O. Humenna) щодо замислення українських ЗВО над тим, «як отримати користь від міжнародної співпраці і не перетворитися з сировинного джерела на постачальника здібної і дуже перспективної інтелектуальної сили» [15]. Крім того, у праці [16] мова йде про те, щоб «не зруйнувати національну систему вищої освіти, ... а суттєво підвищити її ефективність, інтегрувавши у національний контекст нові і найкращі міжнародні стандарти якості й механізми її забезпечення».

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Опишемо окремі аспекти практичної реалізації ППД, що функціонують на кафедрі цифрових технологій та методики навчання інформатики (ЦТ та МНІ) Рівненського державного гуманітарного університету (РДГУ). РДГУ уклав угоду про міжнародну співпрацю щодо спільного навчання з університетом Яна Длугоша в Ченстохові (Польща). На основі угоди кафедри функціонують ППД бакалаврського рівня за спеціальностями «Професійна освіта (Цифрові технології)» та «Середня освіта (Інформатика).

Співпраця між польськими та українськими педагогами, як зазначає Н. Г. Ничкало, свідчать про їхню взаємодію у різних сферах життєдіяльності [17]. А. Голод (A. Holod), О. Четирбук (O. Chetyrbuk) вважають, що університети України і Польщі можуть досягти нових вершин у забезпеченні високої якості освіти і в цьому контексті важливо розглянути як поточний стан співпраці, так і перспективи подальшого розвитку [18, с. 45-46]. Прикладом такої взаємодії є дослідження вітчизняних учених (О. П. Юзик та ін.) щодо змісту професійних стандартів підготовки вчителів інформатики та математики в Польщі й Україні, ґрунтовного аналізу результатів опитування українських і польських здобувачів освіти про особливості освітнього процесу у їхніх ЗВО [19].

Для успішного функціонування вищезгаданих ППД було здійснено низку кроків, основний зміст яких такий:

- сформульовано мету, завдання, тривалість академічної мобільності і результати, яких очікується досягти;
- розроблено графік академічної мобільності, зокрема терміни навчання здобувача освіти за кордоном та визначено строки його звітування після повернення до РДГУ;
- сформульовано права й обов'язки закладів освіти та учасників програми;
- визначено форму документів, які отримує здобувач освіти після успішного завершення навчання;
- визначено обсяг навчального навантаження, що буде виконуватися учасником програми в закладі-партнері;
- узгоджено дисципліни, результати вивчення яких будуть зараховуватися закладом-партнером;
- погоджено перелік і зміст обов'язкових й вибіркових освітніх компонентів;
- розроблено порядок вибору додаткових (вибіркових) навчальних дисциплін у двох ЗВО;
- погоджено шкалу оцінювання РДГУ та її відповідність системі оцінювання закладу-партнера;
- визначено осіб, котрі будуть регулювати процес функціонування програми у кожному закладі.

Незважаючи на те, що ППД реалізується на кафедрі ЦТ та МНІ РДГУ лише четвертий рік, вважаємо за доцільне узагальнити низку позитивних результатів, зокрема: підвищення якості освітнього процесу (введення нових освітніх компонентів); зростання конкурентоздатності кафедри на ринку освітніх послуг; обмін досвідом щодо застосування цифрових технологій і педагогічних інновацій; розширення можливостей міжнародної співпраці науково-педагогічних працівників кафедри; урізноманітнення профорієнтаційної роботи серед абітурієнтів. практика, необхідно враховувати фактори, що ускладнюють функціонування ППД. Як показує практика, при впровадженні ППД необхідно враховувати чинники, що ускладнюють цю процедуру. Загалом, чинники умовно поділяємо на організаційні виклики, що створюють додаткове навантаження на працівників кафедри та ключові труднощі для здобувача освіти (табл. 2). Вважаємо за доцільне зазначити, що іноземний партнер зацікавлений в розширенні співпраці, вивчає аспекти, що обмежують академічну мобільність здобувачів освіти і шукає шляхи їх подолання.

Таблиця 2

Чинники, що ускладнюють впровадження ППД у систему вищої освіти

Організаційні виклики для кафедри ЦТ та МНІ	Ключові труднощі для здобувача освіти
· узгодження навчально-методичних документів та дидактичного матеріалу (зіставлення ОПП, навчальних планів, робочих програм і силабусів, що діють на кафедрі з аналогічними документами закладу-партнера і розроблення спільних документів, цифрового контенту, у яких враховано особливості навчальної і професійної діяльності, національні стандарти підготовки фахівців обох країн потребує значних зусиль); · координаційна взаємодія (комунікація з польськими колегами щодо академічного визнання дипломів, узгодження графіків навчання, змісту робочих програм і силабусів, оцінювання результатів навчання, формування спільних звітних документів, сприяння мобільності суб'єктів освітнього процесу); · фінансові витрати (переклад документів, відрядження, можливе зниження кількості здобувачів освіти, котрі проходять повний курс навчання в Україні, що впливає на фінансові питання ЗВО).	· невисокий рівень мотивації до поєднання навчання за кордоном та в Україні (не усвідомлюють потреби навчатися у двох різних країнах, що, у свою чергу потребує додаткових зусиль, готовності до адаптації до нових умов); · недостатній рівень володіння іноземною (польською) мовою створює бар'єри в розумінні навчального матеріалу й цифрового контенту, у спілкуванні з викладачами та іншими здобувачами освіти, що у свою чергу, впливає на якість професійної підготовки; · батьківський вплив (думка батьків щодо поїздок за кордон, фінансові обмеження); · обмежена поінформованість щодо культурних цінностей та інших особливостей країни-партнера, а саме: відсутність знань про особливості вищої освіти, вимоги до оцінювання навчальних досягнень, що призводить до непорозумінь в організації власного освітнього процесу за кордоном.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ППД є формою академічної мобільності здобувачів освіти та інструментом інтернаціоналізації освіти. Вони передбачають навчання здобувача освіти за узгодженою спільною ОПП в українському та іноземному закладах вищої освіти з отриманням дипломів про кваліфікацію в обох університетах. ЗВО формують власні підходи до організації і реалізації таких програм шляхом їх адаптації до конкретних ОПП. Попри актуальність впровадження ППД у систему вищої освіти, цей процес не має системного, масового характеру і здебільшого залишається у вітчизняних ЗВО індивідуальним явищем. Організація ППД об'єднує низку кроків, серед яких: формулювання мети, завдань та очікуваних результатів академічної мобільності; узгодження навчальних планів, робочих програм і силябусів дисциплін, а також термінів перебування здобувача освіти за кордоном; визнання іспитів і заліків, складених у закладах-партнерах; погодження переліку і змісту обов'язкових освітніх компонентів, порядку вибору додаткових курсів, а також системи оцінювання. Позитивними результатами упровадження ППД є: підвищення якості освітнього процесу; зростання конкурентоздатності кафедри; обмін досвідом у сфері цифрових технологій, педагогічних інновацій; розширення міжнародної співпраці; урізноманітнення профорієнтаційної роботи. Основні труднощі пов'язані з організаційними викликами. З метою створення підґрунтя для особистісного розвитку й професійного становлення майбутніх фахівців саме в Україні, ефективно впровадження ППД має бути доцільним та обґрунтованим, спрямованим на міжнародну співпрацю та збереження національних здобутків в галузі освіти. Хоча ЗВО зустрічаються з труднощами в організації таких програм, вони продовжують набирати популярність в Україні та у всьому світі. Це пояснюється тим, що академічна мобільність здобувачів освіти не лише сприяє професійному та особистісному розвитку, а й надає можливість формувати партнерство між університетами різних країн.

Вище представлене дослідження та наведені висновки не вичерпують всієї глибини сформульованої проблематики. На подальший розгляд заслуговують стратегії академічної мобільності, кейси функціонування програм подвійних дипломів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Федорова І. І., Трофименко Я. В. Академічна мобільність українських студентів сучасного освітнього простору // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : зб. наук. праць. 2012. № 2(35). С. 139-144.
- [2] Постанова «Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 № 579 (із змінами № 599 від 13.05.2022) [Електр. ресурс] // Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.08.2025).
- [3] Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки [Електр. ресурс]: розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р / URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
- [4] Lysak O. Double and joint degree programs in Ukraine: realia and prospects // Advanced education : зб. наук. праць. 2017. Вип. 7. С. 17-22. DOI: 10.20535/2410-8286.83576
- [5] Закон України «Про вищу освіту» : від 01.07.2014 № 1556-VII [Електр. ресурс] // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38, ст. 2004 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 10.08.2025).
- [6] Національний освітній глосарій : вища освіта / авт.-уклад. В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова [та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
- [7] Дебич М. Імплементация програм спільних / подвійних ступенів: досвід вищої школи Ірландії // *Вища освіта України*. 2015. № 3. С. 77-84.
- [8] Вітенько Т. М. Організація та реалізація програм подвійних дипломів // Актуальні питання організації навчання іноземних студентів у європейському освітньому просторі : матеріали міжнар. наук.-метод. конф. (Тернопіль, 13-16 травня 2014 р.). Тернопіль. 2014. С. 190-193.
- [9] Шитікова С. П. Реалізація програм міжнародної співпраці Європейського Союзу як механізм інтернаціоналізації вищої освіти України : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Інститут вищої освіти НАПН України. Київ, 2019. 297 с.
- [10] Knight J. Doubts and dilemmas with double degree programs : «Globalisation and Internationalisation of Higher Education» [online monograph] // Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento (RUSC). 2011. Vol. 8,

- №. 2. P. 297-312. URL: <https://rusc.uoc.edu/rusc/ca/index.php/rusc/article/view/v8n2-knight.html> (дата звернення: 11.08.2025).
- [11] Панченко С. В., Каграманян А. О., Кравченко О. В. Програми «два дипломи» як форма інтернаціоналізації сучасного університету //Новий Колегіум. 2017. № 4. С. 39–42.
- [12] Райхлінг П., Новік І. О. Перспективи програми подвійного диплому [Електр. ресурс] // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доп. 33-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2025 (14-17 трав. 2025 р., Харків). Харків : НТУ «ХПШ», 2025. С. 1059. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/90231> (дата звернення: 13.08.2025).
- [13] Dynovych A. Comparative Characteristics of Future Technical Specialists Training Educational Programs in Germany and Ukraine. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2025. 12, 1 (Mar. 2025), P. 105–118. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.12.1.105-118>.
- [14] Pineda P. Double the degree, double the identity? Identification and experiences of students studying two simultaneous degrees // International Journal of Educational Research. 2024. №125. 125(1):102346. DOI: [10.1016/j.ijer.2024.102346](https://doi.org/10.1016/j.ijer.2024.102346)
- [15] Humenna O. Double/joint degree programs: the legal aspect. Innovative Solution in Modern Science, 2020. 1(37), P. 125-137. DOI: [https://doi.org/10.26886/2414-634X.1\(37\)2020.11](https://doi.org/10.26886/2414-634X.1(37)2020.11)
- [16] Інтернаціоналізація як інструмент розвитку лідерського потенціалу університету : навч. пос. / І. Степаненко, М. Дебич. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2017. 44 с.
- [17] Ничкало Н. Г. Традиції і нові тенденції у співпраці вчених-педагогів України і Польщі // Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. 4(1). DOI: [10.37472/v.naes.2022.4147](https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4147)
- [18] Holod A., Chetyrbuk O. Транскордонне співробітництво у сфері університетської освіти між Україною та Польщею // Educere et Educare, 2024. Vol. 19, №49, P. 45-59, DOI: 10.48075/educare.v19i49.33344
- [19] Yuzyk O., Pelekh Y., Voitovych I, Pavlova N. and oth. Peculiarities of Professional Training of Informatics and Mathematics Teachers at Universities in Poland and Ukraine. Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies. 2024. Vol. 213. P. 1–13. DOI: [10.1007/978-3-031-62213-7_1](https://doi.org/10.1007/978-3-031-62213-7_1).

DOUBLE DEGREE PROGRAMS AS A FORM OF ACADEMIC MOBILITY FOR HIGHER EDUCATION STUDENTS

Pylypchuk Andrii Volodymyrovych

Second-year graduate student (PhD level),

Rivne State Humanitarian University,

Rivne, Ukraine

ORCID ID: 0009-0004-8682-9756

Andre199631@gmail.com

Abstract. The essence of the double degree program as a form of academic mobility for higher education seekers is revealed. The formation of higher education institutions' own approaches to the organization and implementation of such programs by adapting them to specific educational and professional programs, taking into account internal potential and external factors, is justified. It is found that, despite the relevance of introducing double degree programs into the higher education system, this process is not systematic or widespread and remains largely an individual phenomenon. The article describes certain aspects of the implementation of double degree programs at the bachelor's level in the specialties «Vocational Education (Digital Technologies)» and «Secondary Education (Computer Science)» which are offered by the Department of Digital Technologies and Computer Science Teaching Methods at Rivne State Humanitarian University. This procedure includes: formulating the goals, objectives, and outcomes of academic mobility; coordinating curricula, work programs, and syllabi for disciplines, as well as the duration of the student's stay abroad; recognition of exams and tests taken at partner institutions; agreement on the list and content of compulsory educational components and the procedure for selecting additional courses, as well as the system for assessing learning outcomes. Based on practical experience, a number of positive results of the implementation of double degree programs have been identified, in particular: improving the quality of the educational process and giving it a European content; increasing the competitiveness of the department in the educational services market; exchanging experience in the application of digital technologies and pedagogical innovations; expanding opportunities for international cooperation; diversification of career guidance work among applicants. The factors that complicate the implementation of the program are summarized as follows: organizational challenges that create an additional burden on department staff; key difficulties for students. At the same time, foreign partners are interested in expanding cooperation, studying factors that limit the academic mobility of students, and looking for ways to overcome them. It is emphasized that the effective implementation of double degree programs should be based on expediency and soundness, preserving national achievements in the field of

education and creating a foundation for the personal development and professional growth of future specialists in Ukraine.

Keywords: double degree; foreign partner institution; academic mobility; joint educational degree; higher education.

References (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Fedorova I. I., Trofymenko Ya. V. Academic mobility of Ukrainian students in the modern educational space // *Visnyk NTUU«KPI». Filosofiia. Psykholohiia. Pedahohika* : zb. nauk. prats. 2012. № 2(35). S. 139-144. (in Ukrainian)
- [2] Postanova «Pro zatverdzhennia Poriadku realizatsii prava na akademichnu mobilnist» vid 12.08.2015 № 579 (iz zminamy № 599 vid 13.05.2022) [Elektr. resurs] // *Zakonodavstvo Ukrainy. Rezhym dostupu*: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2022-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 11.08.2025). (in Ukrainian)
- [3] *Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky* [Elektr. resurs]: rozporiadzhennia KМУ vid 23 liutoho 2022 r. № 286-r / URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (in Ukrainian)
- [4] Lysak O. Double and joint degree programs in Ukraine: realia and prospects // *Advanced education* : zb. nauk. prats. 2017. Vyp. 7. S. 17-22. DOI: 10.20535/2410-8286.83576 (in English)
- [5] *Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu»* : vid 01.07.2014 № 1556-VII [Elektr. resurs] // *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2014. № 37-38, st. 2004 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (data zvernennia: 10.08.2025). (in Ukrainian)
- [6] *Natsionalnyi osvittii hlosarii : vyshcha osvita / avt.-uklad. V. M. Zakharchenko, S. A. Kalashnikova [ta in.] ; za red. V. H. Kremenii*. 2-he vyd., pererob. i dop. Kyiv : TOV «Vydavnychiy dim «Pleiady», 2014. 100 s. (in Ukrainian)
- [7] Debych M. Implementation of joint / dual degree programs: the experience of Irish higher education institutions // *Vyshcha osvita Ukrainy*. 2015. № 3. S. 77-84. (in Ukrainian)
- [8] Vitenko T. M. Organization and implementation of dual degree programs // *Current issues in organizing education for foreign students in the European educational space : materialy mizhnar. nauk.-metod. konf.* (Ternopil, 13-16 travnia 2014 r.). Ternopil. 2014. S. 190-193. (in Ukrainian)
- [9] Shytikova S. P. Realizatsiia prohram mizhnarodnoi spivpratsi Yevropeiskoho Soiuzu yak mekhanizm internatsionalizatsii vyshchoi osvity Ukrainy : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.06 / Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy. Kyiv, 2019. 297 s. (in Ukrainian)
- [10] Knight J. Doubts and dilemmas with double degree programs : «Globalisation and Internationalisation of Higher Education» [online monograph] // *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento (RUSC)*. 2011. Vol. 8, No. 2. P. 297-312. URL: <https://rusc.uoc.edu/rusc/ca/index.php/rusc/article/view/v8n2-knight.html> (data zvernennia: 11.08.2025). (in English)
- [11] Panchenko S. V., Kahramanian A. O., Kravchenko O. V. Double degree programs as a form of internationalization of modern universities // *Novyi Kolehium*. 2017. № 4. S. 39-42. (in Ukrainian)
- [12] Raikhlinh P., Novik I. O. Perspektyvy prohramy podviinoho dyplomu [Elektr. resurs] // *Information technology: science, engineering, technology, education, health : tezy dop. 33-yi mizhnar. nauk.-prakt. konf. MicroCAD-2025* (14–17 trav. 2025 r., Kharkiv). Kharkiv : NTU «KhPI», 2025. S. 1059. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/90231> (data zvernennia: 13.08.2025). (in Ukrainian)
- [13] Dynovych A. Comparative Characteristics of Future Technical Specialists Training Educational Programs in Germany and Ukraine. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2025. 12, 1 (Mar. 2025), P. 105–118. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.12.1.105-118>. (in English)
- [14] Pineda P. Double the degree, double the identity? Identification and experiences of students studying two simultaneous degrees // *International Journal of Educational Research*. 2024. №125. 125(1):102346. DOI: 10.1016/j.ijer.2024.102346 (in English)
- [15] Humenna O. Double/joint degree programs: the legal aspect. *Innovative Solution in Modern Science*, 2020. 1(37), P. 125-137. DOI: [https://doi.org/10.26886/2414-634X.1\(37\)2020.11](https://doi.org/10.26886/2414-634X.1(37)2020.11) (in English)
- [16] *Internatsionalizatsiia yak instrument rozvytku liderskoho potentsialu universytetu : navch. pos.* / I. Stepanenko, M. Debych. Kyiv : DP «NVTs «Priorytety», 2017. 44 s. (in Ukrainian)
- [17] Nychkalo N. H. Traditions and new trends in cooperation between Ukrainian and Polish scientists and educators // *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy*. 2022. 4(1). DOI: 10.37472/v.naes.2022.4147 (in Ukrainian)
- [18] Holod A., Chetyrbuk O. Cross-border cooperation in the field of university education between Ukraine and Poland // *Educere et Educare*, 2024. Vol. 19, №49, P. 45-59, DOI: 10.48075/educare.v19i49.33344 (in English)
- [19] Yuzyk O., Pelekh Y., Voitovych I., Pavlova N. and oth. Peculiarities of Professional Training of Informatics and Mathematics Teachers at Universities in Poland and Ukraine. *Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*. 2024. Vol. 213. P. 1-13. DOI: [10.1007/978-3-031-62213-7_1](https://doi.org/10.1007/978-3-031-62213-7_1). (in English)